

Zaupaj na Bogá.

Evropi je zemlja, ki se imenuje Savojska. Tu so velike goré in brdine, sezajoče visoko pod oblake. Na obronkih teh visokih gorá živi jako prijazna živalica, ki jo svizca ali marmotico imenujemo. Ta žival je malo večja od domačega zajca, smešna je in miroljubna. Ubožni Savojudi zalezujejo posebno mlade svizce, ki se hitro privadijo človeka, slušajo ga in se naučé mnogovrstnih umetelnosti, recimo: ob palici po dveh nogah hoditi, plesati in plezati. Kadar je svizec dobro izučén izroči ga Savojud svojemu sinku, kateri gre ž njim po daljnem svetu, da ga kaže ljudem za majhen dar.

V nekej dolini med rečenimi visokimi gorami je stala kočá, v katerej je živela uboga mati s šestero otročiči. Oče jim je umrl pred nekoliko meseci in v hiši je vladalo veliko siromaštvo. Hrane niso imeli druge, nego korenine in jagode, katerih so si otroci nabrali po gozdu. Postelja jim je bila mehék mah in odeja stare, raztrgane cunje.

Uboštvo je postajalo vsaki dan večje. Zatorej reče necega dne mati najstarejšemu sinu: „Gregorček! ti si zdaj vže toliko odrasel, da si lahko sam poiščeš kruha. Ulovi si svizca, nauči ga kacih mojstrij in pojdi ž njim po svetu. Bog naj bode s teboj in te naj hrani!“

Gregorček je slušal in storil, kakor mu je rekla mati. Kadar je naučil svizca nekoliko malih umetelnosti, dejal ga je v lično omarico, a omarico preko rame, in hajdi v široki svet, kjer si je mislil toliko prištediti, da bi tudi ubogej materi mogel poslati po kak novčič. Materina želja je bila, da bi šel v Švico, kjer so dobri in usmiljeni ljudjé ter bi ondu izvestno dobro živel s svojo živalico. Ali človek misli, a Bog obrne.

Kadar je bil Gregorček na potu v Švico, srečal je razbojnike, ki so ga takój prijeli in pri sebi obdržali za postrežnika razbojniškemu vodju. — Zna se, da je ubogi Gregorček jokal, tresel se od strahú po vsem životu ter prosil, da bi ga izpustili, ali zamán je bilo vse, moral je ž njimi. Naposled se je udal v svojo bridko osodo in rekel sam v sebi: „Zaupaj na Bogá in tiho bodi.“

Ni še minulo mesec dni, in Gregorček je pobegnil s svojim svizcem iz razbojniške jame. Kam naj se podá zdaj? V Švico si ne upa, ker bi ga mogli razbojniki na tem potu zopet vjeti, zatorej jo udari rajše na Francosko in to naravnost v glavno mesto Pariz.

Takó potujoč, moral je mnogo stradati, glad in žejo prebijati, ali končno je vender prišel zdrav in krepák tjá, kamor ga je gnalo sreé. Prišedši v Pariz, ustavil se je na oglu kake živahne ulice ali kakega šetališča, in svizec je moral kazati svoje mojstrije. S tem si je komaj toliko zaslužil, da je borno preživel sebe in ubozega svizca.

Necega dne mu obolí svizec, ter za dve, tri ure tudi pogine. To je bila velika nesreča za ubozega Gregorčka. Kam hoče zdaj iti? Kako si služiti vsakdanjega kruha? Žalosten in potrť je stal poleg neke svetilnice na ulici in premišljeval svoje hudo stanje. Ali vender mu ne sklone duh ter sam v sebi tiho reče: „Zaupaj na Bogá, on ti pomoré!“

In res! takó stoječ skoraj celo uro, spómne se, da mu je treba poiskati si kakega dela. Obriše si z roko objokane oči ter ravno hoče iti, kar stopi pred njega nek gospod, kateri ga vpraša, kaj mu je, in zakaj je takó žalosten? Gregorček mu s solznimi očmi takój pové o svojej velikej nesreči.

„Ubožček!“ reče gospod, „jaz sem dimnikar iz te ulice; ako ti je všeč, uči se mojega rokodelstva in dobro se ti bode godilo. Pojdi z menoj, vse potrebno hočem storiti, da bodeš mogel živeti.“

Da-si Gregorček ni nikoli želel dimnikar biti, ker je vedno obžaloval črne, sajaste dečke z metlico in lestvico preko rame, vender se je zdaj odločil, izučiti se dimnikarskega rokodelstva. Nekako boječ je šel z gospodom dimnikarjem. Vže naprej se je bal temnih in zamazanih dimnikov, bal se je tudi visocih streh, po katerih se bode mogel spenjati.

Kadar sta prišla domóv, takój je dobil staro, zeló zakrpano dimnikarsko obleko, metlico, strugalo in male lestvice. Komaj se je preoblekel, vže je moral z drugim mladim dimnikarjem na odločeno mu delo. Od sih dob so nastali jako žalostni dnevi za ubozega Gregorčka.

Ta mladi dimnikar je bil zeló brezvesten človek. Kadar koli je kaj rekel ali pokazal, takój je moral Gregorček vse znati. Ako si ni mogel vsega zapómneti, grdo ga je psoval in pretepal. Domačemu psu se je mnogo bolje godilo, nego li ubozemu Gregorčku.

Ali to še ni bilo največje zló; še mnogo večje zló ga je doletelo. Necega dne je ometal dimnik, in ravno je hotel iz dimnika doli; prosi zatorej mladega dimnikarja, da bi mu pristavil lestvico. Ali ta zavpije nanj: „Pojdi doli brez lestvice!“ Ker Gregorček tega ni hotel storiti, zagromí dimnikar nanj: „Lopov! ako mi ne greš takój doli, razbijem vso to metlo ob tebi na tisoč koscev.“

Zna se, da je ubogi deček moral slušati temu povelju mladega dimnikarja, ali jojmine! — Ko je skočil na kaména tla, zlomil si je nogo, ter se začel na ves glas jokati in bridko vzdihovati. Mlademu dimnikarju se ni Gregorček prav nič smilil; smijal se mu je in dejal: „Prav ti je, zakaj si tako neroden!“ Potem ga je prijel pod pázduho in peljal domóv. Poslali so po zdravnika, kateri pride, obveže mu nogo ter ostro ukaže, da gre v posteljo. Šest tednov je moral sirota Gregorček mirno ležati zgoraj na podstrežji v jako slabej postelji. Nihče ni prišel k njemu razven zdravnika, kateri ga je sem ter tjà nekoliko pregledal. Da se ga ni usmilila stara kuharica, ki je bila v hiši, umrl bi bil ubogi Gregorček od gladi in žeje. Čisto sam v ozkej in nizkej sobici zgoraj pod streho spomnil se je večkrat svoje ljube matere, bratov in sestric, ki so živeli domá, in katerim je morda še težje bilo nego li njemu, kadar so mislili na to, da njihov ubogi Gregorček, Bog si ga vedi kje v širokem svetu, prav siromašno in nesrečno žíví.

Gregorček zopet ozdravi. Ali le počasi in jako oprezno je moral stopati na zlomljeno nogo. Nu glej nove bridkosti! Gospodar mu reče: „Gregorček, pojdi zdaj, kamor te je volja, jaz te ne morem dalje rabiti pri svojem dimnikarskem opravilu.“

Gregorček otide. Kam? Tega niti sam ne vé — iz jednih ulic v druge. Nihče se zanj ne briga. Glad ga muči, da niti stopinje ne more več dalje. Njegovo vže od bolezni slabo telo je zdaj še bolj oslabelo. Ne preostaje mu družega nego prosjačiti. Zatorej stopi takój v prvo najlepšo hišo ónih ulic,

potrka na vrata, katera se odpró in v vežo stopi bleda, vrlo lepo oblečena gospá z objokanimi očmi. „Kaj bi rad?“ vpraša ga gospá.

„O predobra gospá,“ zajeceljá Gregorček, „prosim vas samó za košček kruha, ker sem vže ves iznemogel od prevelike gladi.“

Gospá resno pogleda siromašnega in raztrganega dečka. Njegovo bledo, ali zeló prijazno lice užali se plemenitej gospéj globoko v srce ter reče: „Pojdi sirota v mojo sobo, dala ti bodem jesti, kolikor želiš.“

Gregorček plaho stopa za gospó v njeno prekrasno sobo. Kadar sede, vpraša ga gospá, kdo je, od kod je in kako je sém prišel. Gregorček takój pové vse, kako se mu je godilo od ónega časa, kar je šel iz hiše svoje ubožne matere. Ko je vse to pripovedoval, solzilo se mu je oko, posebno, kadar je kaj omenil o ljubej materi, katera daleč od njega morda še mogo več hudega prenašati mora.

Kadar je bil vže vse povedal, prišla ga je gospá za roko in mu rekla s solzami v očeh: „Uboga sirota! Vidim, da si mnogo mnogo prestal, a poleg vsega svojega trpljenja, držal si se čvrsto kakor skala. Od sih dob se ti ne bode več treba mučiti po svetu. Jaz nimam otrok, in pred nekoliko tedni mi je umrl mož v vojski proti sovražniku, ter sem tako ostala sama na svetu. Od denes pa bodi ti pri meni; žal ti ne bode, ker hočem vedno delati na to, da se ti bode dobro godilo.“

Gregorček ni vedel, ali so sanje ali je resnica, kar vidi in čuje. Nikakor ni mogel razumeti svoje neizmerne sreče. — Iz začetka se mu je zdelo vse to samó šala. Ali gospá se ni šalila, nego resno je mislila na vse to, kar je bila Gregorčku rekla. Še tist dan je dobil Gregorček novo obleko, ki je bila tako lepo in ukusno narejena, kakeršno nosijo samó najbogatejši ljudjé. Druzega dne se je vže vozil z gospó v prekrasnej kočiji po najlepših Parižkih ulicah.

Gregorčku se je zdelo, da je v nebesih, ali vsaj v raji. Za vse to, kar mu je plemenita gospá dobrega storila, bil je Gregorček tudi v resnici zeló hvaležen, ter si je vedno prizadeval, da bi gospéj, bodi si s tem ali ónim, kako veselje napravil. Zato ga je pa tudi gospá vsaki dan bolj ljubila. Sedem let sta gospá in Gregorček živela v največej sreči. Po večkrat je Gregorček pisal svojej ubogej materi, in dobra gospá je vselej listu priložila nekoliko denarja v pomoč sirote matere in njenih otrok. Po pretečenih sedmih letih je umrla plemenita gospá. Kadar so oporoko razpečatili, bralo se je v njej: „Gregorček bodi naslednik vsemu mojemu premoženju!“

Bilo je poletje. Doline in gore Gregorčkove domovine so bile v najlepšem zelenji in pisanem cvetji. Na jednom hólmcu rečenih dolin je še vedno stala óna siromašna kočá, iz katere je bil nekđaj Gregorček s svojim svizcem otišel v beli in široki svet. Mati, njegovi bratje in sestre so še zmirom živeli v tej bornej koči.

Necega večera, ko je bilo solnce vže blizu svojemu zatonu, obstala je pred kočó prekrasna kočija, v katero sta bila vprežena dva lepa bela konja. Iz kočije skoči mlad gospod, kateri jó takój mahne v kočó, ali ugledavši starico mater v veži, vrže se jej v naročje, pritisnivši jo na svoje vroče mladeniške prsi. Bil je to Gregorček, kateri je za toliko let zopet jedenkrat ugledal svojo dobro ali ubogo mater.

Kadar so se vže vsi objeli in poljubili, reče sin: „Blagor človeku, kateri zaupa na Bogá. Ako bi ne bil jaz prišel med razbojnike, ne bilo bi me v Parizu. Ako bi mi ne bil poginil svizec, bi jaz ne bil nikoli dimnikar. Ako bi ne bil dimnikar, ne bil bi si zlomil noge. Ako bi ne bil postal prosjak, bi ne bil prišel v hišo óne plemenite gospé, pri katerej sem našel svojo in vašo srečo. Takó nas ljubi Bog pelje skozi siromaštvo in trpljenje do veselja in premoženja. Zatorej blagor ljudem, kateri zaupajo na Bogá.“

Vrli mladenič Gregor je še nekoliko dni ostal tukaj. Za nekoliko dni pa je vzel mater, brate in sestre s seboj v Pariz, kjer so skupaj živeli mnogo mnogo let v prekrasnej hiši zadovoljni in srečni.

Preložil Ivan T.

Kratke črtice o zaslugah sv. Cirila in Metoda za slovensko književnost.

Slišimo, da nam govore v naših jezikih veličastna dela Božja. Dej. apost. II. 11.

Noč paganstva je razpenjala svoja krila nad starimi Sloveni, našimi pradedi. A povésila je noč svoja krila pred krasno jutranjico, ki je razsipala žarke izhajajočega solnea. Ta jutranjica je bila sveta dvojica, brata Ciril in Metod, ki sta usula našim očetom žarke solnčne luči — luči Kristove vere.

Kakor zlatoobrazno solnce raztrese svoje žarovite trakove po materi zemlji, takó je usipal Kristov križ za naših blagovestnikov starim Slovenom luč večne resnice in národne omike.

In kaj sta nam prinesla sveta brata, da ju ne moremo nikdar dosti počastiti in se jima zahvaliti?

Prinesla sta nam pravo vero in narodno omiko — in to je vse. Kaj bi bili mi brez njiju? Kakor dan brez solnea, kakor suho polje brez blagodejnega dežja; noč paganstva in neolike bi tlačila stoletja nas in naše brate.

„Prava vera je luč in materini jezik je ključ k zveličavnej narodnej omiki,“ to so zlate besede blagega vladike.

Ciril in Metod sta óna slavna dvojica neprecenljivih zaslug, ki je prinesla to luč svetá — vero Kristovo, ki je odprla s ključem uhod narodne omike — s ključem materinega jezika.

In ti, dragi čitatelj, pobožni Slovenec, iskreni Slovan, še premišljaš in čakaš? Upogni svoji kolena k zemlji in vzdigni svoje oči k nebu, tjá kjer svetiti dve zvezdi slovanski, tjá kjer zreta vže tisoč let obraz Gospodov naša verovestnika Ciril in Metod.

* * *

Kaj je gnalo sveto dvojico iz dražestnega Carigrada na težavno pot v veliko-moravsko državo Svetopolkovo in slovensko Panonijo Kočljevo? Morda li slava in čast? Nikakor ne. Sveta modrijana sta bila vzvišena nad posvetno slavo in prazno častjo; njiju značaj je bil čist ko ribje oko, in njiju namen dobroten in vzvišen nad zemeljskimi stvarmi. Gnala ja je ljubezen in le ljubezen do vere Kristove in neukih Slovanov, ki so še tavalj več ali menj v témi paganstva in brez omike. Jedino pravi nauk Zveličarjev sta hotela